

บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

อุปกรณ์และสารเคมีที่ใช้ในการวิจัย

1. อุปกรณ์การทดลอง

เครื่องไฮเพอร์ฟอแมนซ์ลิควิดโครมาโทกราฟี (HPLC) รุ่น LC-8A ชุดควบคุมระบบ SLC-8A และเครื่องวิเคราะห์ผล C-R4A Chromatopac ของบริษัท Shimadzu Corporation ประเทศญี่ปุ่น

เครื่องแก๊สโครมาโทกราฟี (GC) รุ่น 15-A ของบริษัท Shimadzu Corporation ประเทศญี่ปุ่น

เครื่องอบแห้งแบบสุญญากาศ (Vacuum Drying Oven) รุ่น DP 41 ของบริษัท Yamato ประเทศญี่ปุ่น

เครื่องกำเนิดคลื่นอัลตราโซนิก (Sonicator) รุ่น D200 บริษัท D.S.C group ประเทศไต้หวัน

เครื่องทำให้ระเหยเป็นไอ (Rotary Evaporator) รุ่น RE 52 บริษัท Yamato ประเทศญี่ปุ่น

อ่างเขย่าควบคุมอุณหภูมิ (Water Bath Shaker) บริษัท New Brunswick scientific ประเทศสหรัฐอเมริกา

เครื่องทำน้ำบริสุทธิ์ รุ่น Elgastat UHO II บริษัท Elgastal ประเทศอังกฤษ

เครื่องระเหิดแห้ง (Freeze Dry) รุ่น Neocool บริษัท Yamato ประเทศญี่ปุ่น

เครื่องเซนทริฟิวจ์ (Centifuge) รุ่น Z 230 บริษัท Hermle ประเทศเยอรมัน

2. สารเคมี

สารเคมี	บริษัทผู้ผลิต
เนยโกโก้	สยามโกโก้โปรดักส์ ประเทศไทย
น้ำมันปาล์ม	มรกต ประเทศไทย
กรดสเตียริก	รวมเคมี ประเทศไทย
เลซิทิน	รวมเคมี ประเทศไทย
ทรีน 80	รวมเคมี ประเทศไทย
ซีไลท์	รวมเคมี ประเทศไทย
เอซิลแอลกอฮอล์	รวมเคมี ประเทศไทย
แอนไฮดริลโซเดียมซัลเฟต	รวมเคมี ประเทศไทย
โซลูเบิล สตาร์ท	รวมเคมี ประเทศไทย
เอนไซม์ไลโปไซม์ (Lipozyme)	Novo Nordisk, Bagsvaerd, Denmark
เฮกเซน	Mallinckrodt, Kentucky, USA.
อะซิโตน	Mallinckrodt, Kentucky, USA.
อะซิโตนไตรล	Mallinckrodt, Kentucky, USA.
เตตราไฮโดรฟูราน	Mallinckrodt, Kentucky, USA.
เมทานอล	Mallinckrodt, Kentucky, USA.
โทลูอิน	Mallinckrodt, Kentucky, USA.
กรดอะซิติก	Mallinckrodt, Kentucky, USA.
ปิโตรเลียมอีเทอร์	Mallinckrodt, Kentucky, USA.
คลอโรฟอร์ม	J.T.Baker, Inc, Phillipsberg, NJ, USA.
โปแตสเซียมไฮดรอกไซด์	Carlo Erba, Milano, Italy
เบนซิน	Carlo Erba, Milano, Italy
ไอโอดีน	Carlo Erba, Milano, Italy
คาร์บอนเตตระคลอไรด์	Carlo Erba, Milano, Italy
ฟีนอล์ฟทาลีน	Merck, Germany
โปแตสเซียมไดไฮโดรเจนฟอสเฟต	Merck, Germany
โปแตสเซียมไอโอไดด์	Merck, Germany
โซเดียมโซลเฟต	Merck, Germany
ไดเอซิลอีเทอร์	Merck, Germany
กรดซัลฟูริก	Merck, Germany

สารเคมี	บริษัทผู้ผลิต
ไดโอบแตสเซียมไฮโดรเจนฟอสเฟต	Merck, Germany
1,3-ไดปาล์มมีโตอิล-2-โอลิโออิล กลีเซอรอล	SIGMA, St. Louis, MO, USA.
1,3-ไดสเตียโรอิล-2-โอลิโออิล กลีเซอรอล	SIGMA, St. Louis, MO, USA.
1-ปาล์มมีโตอิล-2-โอลิโออิล-3-สเตียโรอิล	SIGMA, St. Louis, MO, USA.
กลีเซอรอล	
ซิลิกา เจล 60	SIGMA, St. Louis, MO, USA.
อะเซททิลคลอไรด์	SIGMA, St. Louis, MO, USA.
กระดาษกรอง PTFE	Sartorius, Goettingen, Germany
กระดาษกรองเบอร์ 2	Whatman, Maidstone, UK.

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1. การหากรดไขมันที่เป็นองค์ประกอบของน้ำมันปาล์ม และเนยโกโก้ โดยการเตรียมอนุพันธ์ เมทิลเอสเทอร์ของกรดไขมันและวิเคราะห์ด้วย GC

3.1.1 การเตรียมอนุพันธ์เมทิลเอสเทอร์ (Methyl Ester Derivatives) ของกรดไขมัน ในน้ำมันปาล์ม เนยโกโก้และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทดลอง

3.1.1.1 ชั่งตัวอย่างไขมัน 1 กรัม ละลายในสารละลายเมทานอล/โทลูอีน (3:2 v/v) ปริมาตร 5 มิลลิลิตร ในหลอดที่มีฝาปิด

3.1.1.2 เติม ของสารละลายอะเซทิลคลอไรด์/เมทานอล (5:100 v/v) ปริมาตร 5 มิลลิลิตร ที่เตรียมใหม่ๆ

3.1.1.3 นำหลอดไปแช่ในอ่างน้ำเดือดนาน 60 นาที จากนั้นทำให้หลอดเย็น

3.1.1.4 เติมเฮกเซน ปริมาตร 5 มิลลิลิตรและน้ำกลั่น ปริมาตร 5 มิลลิลิตร

3.1.1.5 นำหลอดไปเซนติฟิวที่ความเร็ว 4000 รอบต่อนาที นาน 5 นาที

3.1.1.6 นำชั้นเฮกเซนใส่ลงในขวดรูปชมพู่ ส่วนที่เหลือนำไปสกัดด้วย เฮกเซน 3 ครั้งครั้งละ 5 มิลลิลิตร และนำชั้นของเฮกเซนทั้ง 3 ครั้งมารวมกันในขวดรูปชมพู่

3.1.1.7 นำชั้นของเฮกเซนที่สกัดได้ไปกรองผ่านแอนไฮดรัสโซเดียมซัลเฟต น้ำของเหลวที่ได้ไประเหยจนเกือบแห้งที่อุณหภูมิ 30°C นำผลิตภัณฑ์ที่ได้นี้ ซึ่งก็คือ เมทิลเอสเทอร์ของกรดไขมันไประเหยให้แห้งด้วยก๊าซไนโตรเจนอย่างช้าๆ

3.1.1.8 ละลายเมทิลเอสเทอร์ที่เตรียมได้ด้วยเฮกเซน โดยเตรียมสารละลาย ให้มีความเข้มข้น 1000 ppm. สารละลายที่ได้พร้อมที่จะวิเคราะห์โดยวิธี GC ได้ทันที

3.1.2 การวิเคราะห์ทาง GC

นำอนุพันธ์เมทิลเอสเทอร์ที่เตรียมได้จากข้อ 3.1.1 ไปวิเคราะห์ด้วย GC โดยใช้สภาวะการทดลองดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 สภาวะที่ใช้ในการวิเคราะห์หากรดไขมันมาตรฐานโดยเครื่อง GC

สภาวะในการวิเคราะห์	
คอลัมน์	: DB-WAX (packed with polyethyleneglycol) ขนาด(ID) 0.324 มิลลิเมตร ยาว 30 เมตร
การตรวจวัด	: Flame Ionization Detector
อุณหภูมิคอลัมน์	: โปรแกรมเทมเพอร์เรเจอร์ อุณหภูมิเริ่มต้น = 80°ซ เป็นเวลา 1 นาที อัตราการเพิ่ม = 80-133°ซ อัตราการเพิ่ม 5°ซ /นาที = 133-135°ซ อัตราการเพิ่ม 0.2°ซ /นาที นาน 1 นาที = 135-150°ซ อัตราการเพิ่ม 20°ซ /นาที อุณหภูมิสุดท้าย = 150°ซ
อุณหภูมิมินิเจคเตอร์	: 250°ซ
อุณหภูมิตีเทคเตอร์	: 250°ซ
แก๊สตัวพาไนโตรเจน	: ความดัน 1.0 กิโลกรัม/ลูกบาศก์เซนติเมตร
ความดันไฮโดรเจน	: 0.5 กิโลกรัม/ลูกบาศก์เซนติเมตร
ความดันอากาศ	: 0.5 กิโลกรัม/ลูกบาศก์เซนติเมตร
ปริมาณสารตัวอย่าง	: เตรียมเป็นเมทิลเอสเทอร์ ที่ความเข้มข้น 1000 ppm. ปริมาตรในการวิเคราะห์ 0.5 ไมโครลิตร

3.2. วิเคราะห์องค์ประกอบของน้ำมันปาล์มและเนยโกโก้

3.2.1 วิเคราะห์ไตรกลีเซอไรด์มาตรฐาน

เตรียมไตรกลีเซอไรด์มาตรฐาน 1,3-dipalmitoyl-2-oleoyl glycerol (POP), 1-palmitoyl-2-oleoyl-3-stearoyl-glycerol (POST) และ 1,3-distearoyl-2-oleoyl glycerol (StOST) ที่ความเข้มข้น 100 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูราน นำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่อง HPLC โดยใช้สภาวะในการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.2 เพื่อหาค่ารีเทนชันไทม์ของไตรกลีเซอไรด์มาตรฐาน ทำการเตรียมสารละลายผสมที่มี POP POST และ StOST ที่ความเข้มข้นของแต่ละไตรกลีเซอไรด์เป็น 200 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูรานและทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี HPLC เช่นเดิม

ทำการสร้างกราฟมาตรฐานของไตรกลีเซอไรด์แต่ละชนิด โดยการวิเคราะห์ POP ที่ความเข้มข้น 10 20 และ 30 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูราน ทำเช่นเดียวกับ POST และ StOST เขียนกราฟมาตรฐานระหว่างพื้นที่ใต้พีคกับค่าความเข้มข้น

ตารางที่ 3.2 สภาวะที่ใช้ในการวิเคราะห์ไตรกลีเซอไรด์มาตรฐาน โดยเครื่อง HPLC

สภาวะในการวิเคราะห์	
คอลัมน์	: Selectosil 5 C18 ขนาด (ID) 4.6 มิลลิเมตร ยาว 25 เซนติเมตร
การตรวจวัด	: Refractive index
สารละลายตัวพา	: อะซิโตน : อะซิโตนไตรล ในอัตราส่วน 63.6 : 36.4 V/V
อัตราการไหล	: 1.0 มิลลิลิตรต่อนาที
ความดัน	: 60 บาร์
ปริมาณสารตัวอย่างที่ใช้	: 20 ไมโครลิตรของสารละลายตัวอย่างเข้มข้น 100 มก./มล.
วิเคราะห์	ในเตตราไฮโดรฟูราน
เวลาในการวิเคราะห์	: 30 นาที

3.2.2 วิเคราะห์ไตรกลีเซอไรด์ของน้ำมันปาล์มและเนยโกโก้

ชั่งน้ำมันปาล์ม (หรือเนยโกโก้) 0.1 กรัม ใส่ลงในหลอดทดลอง เดิมตัวทำละลายเตตราไฮโดรฟูราน 1 มิลลิลิตร นำหลอดไปเขย่าเพื่อให้ละลายเป็นเนื้อเดียวกัน นำสารละลายทุกหลอดมากรองผ่านกระดาษกรอง PTFE ขนาด 0.45 ไมครอน แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่อง HPLC ด้วยสภาวะดังตารางที่ 3.2 เปรียบเทียบค่ารีเทนชันไทม์กับค่ารีเทนชันไทม์ของไตรกลีเซอไรด์มาตรฐาน

เพื่อเป็นการยืนยันว่าพีค (Peak) ที่ปรากฏในโครมาโทแกรมของน้ำมันปาล์มและเนยโกโก้เป็นตัวเดียวกับไตรกลีเซอไรด์มาตรฐาน จึงเติมสารละลายไตรกลีเซอไรด์มาตรฐาน POP POST และ StOST ความเข้มข้น 200 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูราน ปริมาตร 5 ไมโครลิตร ลงในสารละลายน้ำมันปาล์ม(เนยโกโก้) ความเข้มข้น 100 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูราน นำไปวิเคราะห์ด้วย HPLC ปริมาตร 20 ไมโครลิตร โดยใช้สภาวะในการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.2

3.3. การทำปฏิกิริยาทรานเอสเทอร์ฟิเคชัน

3.3.1 การใช้เอนไซม์ไลเปสอิสระ (Free Enzyme) ทำปฏิกิริยาทรานเอสเทอร์ฟิเคชัน

3.3.1.1 ใช้เอนไซม์เพียงอย่างเดียว

ทำปฏิกิริยาโดยแบ่งการทดลองออกเป็น 6 ชุด โดยใช้ขวดรูปชมพู่ขนาด 50 มิลลิลิตร ใส่สารต่าง ๆ ดังตารางที่ 3.3 ให้ความร้อนกับสารผสมในขวดรูปชมพู่ จนกระทั่งกรดสเตียริกละลายเป็นเนื้อเดียวกันกับน้ำมันปาล์มและเฮกเซน นำไปทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 30°C เขย่าที่ความเร็ว 150 รอบต่อนาที เป็นเวลา 20 ชั่วโมง ทำการหยุดปฏิกิริยา ด้วยความร้อนที่อุณหภูมิ 50°C นาน 5 นาที การวิเคราะห์สารผลิตภัณฑ์ทำโดยเตรียมสารตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 100 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูราน นำสารละลายที่ได้มากรองผ่านกระดาษกรอง PTFE ขนาด 0.45 ไมครอน แล้วนำไปวิเคราะห์หาสัดส่วนไตรกลีเซอไรด์ด้วยวิธี HPLC โดยใช้สภาวะในการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.2 คำนวณหาเปอร์เซ็นต์ไตรกลีเซอไรด์แต่ละชนิด โดยคำนวณจากพื้นที่ใต้พีคของไตรกลีเซอไรด์นั้น ๆ โดยเทียบกับกราฟมาตรฐาน

ตารางที่ 3.3 ปริมาณสารต่าง ๆ และเอนไซม์ไลเปสอิสระ

ชุดที่	น้ำมันปาล์ม (กรัม)	กรดสเตียริก (กรัม)	เฮกเซนที่อิ่มตัวด้วยน้ำ* (มิลลิลิตร)	เอนไซม์ % (w/w) ¹
1	1	0.7	4	0
2	1	0.7	4	10
3	1	0.7	4	30
4	1	0.7	4	50
5	1	0.7	4	70
6	1	0.7	4	100

* วิธีเตรียมในภาคผนวก ก.

¹ น้ำหนักเอนไซม์ต่อน้ำหนักน้ำมันปาล์ม

3.3.1.2 เดิมทวิน 80 เพื่อใช้เป็นสารลดแรงตึงผิว

ทำการทดลองเช่นเดียวกับข้อ 3.3.1.1 แต่มีการเติมสารละลายทวิน 80 ในน้ำเข้มข้น 2% (โดยปริมาตร) ปริมาตร 0.5 มิลลิลิตร เพิ่มลงในทุก ๆ ขวดรูปชมพู่และเพิ่มชุดควบคุมที่ไม่มีการเติมสารละลายทวิน 80 แต่เติมน้ำบริสุทธิ์ ปริมาตร 0.5 มิลลิลิตร ลงไปแทน

3.3.2.2. การตรึงเอนไซม์โดยใช้เครื่องอบแห้งแบบสุญญากาศ (Vacuum Drying Oven) (Taylor, 1991)

3.3.2.2.1 วิธีการตรึงเอนไซม์โดยเตรียมที่อุณหภูมิ 0° ซ

เติมซีไลท์ 0.25 กรัมลงในเอนไซม์ไลเปสที่แช่เย็นไว้ที่ 0°ซ ปริมาตร 10 มิลลิลิตร คนให้ส่วนผสมเข้ากันนานประมาณ 2 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิ 0°ซ ด้วย Magnetic Stirrer จากนั้นเติมอะซิโตนที่แช่เย็น (4°ซ) ปริมาตร 7.5 มิลลิลิตร คนต่อไปอีก 30 นาที โดยคงอุณหภูมิ ไว้ที่ 0°ซ จากนั้นนำของผสมนี้มากรองด้วยกระดาษกรองเบอร์ 2 และนำตะกอนที่ได้ไปทำให้แห้งด้วยเครื่องอบแห้งแบบสุญญากาศที่ 25°ซ จนแห้ง เรียกเอนไซม์ตรึงนี้ว่า C2

3.3.2.2.2 วิธีการตรึงเอนไซม์โดยเตรียมที่อุณหภูมิห้อง

ทำการทดลองเช่นเดียวกับข้อ 3.3.2.2.1 แต่คนส่วนผสมที่อุณหภูมิห้องนาน 2 ชั่วโมง ก่อนที่จะทำการตกตะกอนด้วยอะซิโตนที่แช่เย็น (4°ซ) โดยวิธีการเช่นเดิม เอนไซม์ตรึงที่ได้นี้เรียกว่า C3

3.3.2.2.3 วิธีทดลองทำปฏิกิริยาทรานเอสเทอร์ิฟิเคชัน

(1) ใช้เอนไซม์ตรึงที่เตรียมที่อุณหภูมิ 0°ซ (C2)

ทำการทดลองเช่นเดียวกับข้อ 3.3.3.1.2 แต่เปลี่ยนมาใช้เอนไซม์ตรึง C2 แทน C1

(2) ใช้เอนไซม์ตรึงที่เตรียมที่อุณหภูมิห้อง(C3)

ทำการทดลองเช่นเดียวกับข้อ 3.3.3.1.2 แต่เปลี่ยนมาใช้เอนไซม์ตรึง C3 แทน C1

(3) ทำการแปรผันปริมาณเอนไซม์ตรึง

แบ่งการทดลองออกเป็น 11 ชุด โดยใช้ขวดรูปชมพู่ ขนาด 50 มิลลิลิตร ใส่สารต่าง ๆ ดังตารางที่ 3.5 ให้ความร้อนกับสารผสมในขวดรูปชมพู่จนกระทั่งกรดสเตียริกละลายเป็นเนื้อเดียวกันกับน้ำมันปาล์มและเฮกเซน นำไปทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 30°ซ เขย่าที่ความเร็ว 150 รอบต่อนาที เป็นเวลา 20 ชั่วโมง จากนั้นกรองเอนไซม์ตรึงออกไปด้วยกระดาษกรองเบอร์ 2 นำสารผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปวิเคราะห์หาสัดส่วนของไตรกลีเซอไรด์ชนิดต่าง ๆ โดยวิธี HPLC โดยแบ่งสารผลิตภัณฑ์มาเตรียมให้มีความเข้มข้น 100 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูราน นำสารละลายที่ได้มากรองผ่านกระดาษกรอง PTFE ขนาด 0.45 ไมครอน แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธี HPLC โดยใช้สภาวะในการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.2 คำนวณหาสัดส่วนไตรกลีเซอไรด์แต่ละชนิดจากพื้นที่ใต้พีคของไตรกลีเซอไรด์นั้นๆ โดยเทียบกับกราฟมาตรฐาน

3.3.2 การใช้เอนไซม์ตรีง

3.3.2.1 การตรีงเอนไซม์โดยการระเหิดแห้ง (Freeze Dry)

3.3.2.1.1 วิธีการตรีงเอนไซม์ (Mojovic และคณะ, 1993)

ซึ่งเอนไซม์ไลเปส 0.5 กรัม ละลายในฟอสเฟตบัฟเฟอร์ (การเติมสารละลายฟอสเฟตบัฟเฟอร์แสดงในภาคผนวก ก) ปริมาตร 0.2 มิลลิลิตร เติมน้ำกลั่น 0.25 กรัม ผสมให้เข้ากัน นำไปทำให้แห้งโดยวิธีระเหิดแห้ง เรียกเอนไซม์ตรีงนี้ว่า C1

3.3.2.1.2 วิธีทดลองทำปฏิกิริยาทรานเอสเทอร์ริฟิเคชัน

แบ่งการทดลองออกเป็น 4 ชุด โดยใช้ขบวนการผสมพู่ ขนาด 50 มิลลิลิตร ใส่สารต่าง ๆ ดังตารางที่ 3.4 ให้ความร้อนกับสารผสมในขวดรูปชมพู่ จนกระทั่งกรดสเตียริกละลายเป็นเนื้อเดียวกันกับน้ำมันปาล์มและเฮกเซน นำไปทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 30°C เขย่าที่ความเร็ว 150 รอบต่อนาที เป็นเวลา 20 ชั่วโมง จากนั้นกรองเอนไซม์ตรีงออกไปด้วยกระดาษกรองเบอร์ 2 นำสารผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปวิเคราะห์หาสัดส่วนของไตรกลีเซอไรด์ชนิดต่าง ๆ โดยวิธี HPLC โดยแบ่งสารผลิตภัณฑ์มาเตรียมเป็นสารละลายที่ความเข้มข้น 100 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูราน นำสารละลายที่ได้มากรองผ่านกระดาษกรอง PTFE ขนาด 0.45 ไมครอน แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธี HPLC โดยใช้สภาวะในการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.2 คำนวณหาสัดส่วนไตรกลีเซอไรด์แต่ละชนิดจากพื้นที่ใต้พีคของไตรกลีเซอไรด์นั้น ๆ โดยเทียบกับกราฟมาตรฐาน

ตารางที่ 3.4 ปริมาณสารต่าง ๆ และเอนไซม์ตรีงเมื่อมีการเติมเลซิทิน

ชุดที่	น้ำมันปาล์ม (กรัม)	กรดสเตียริก (กรัม)	เฮกเซนที่อิมัลชันด้วยน้ำ (มิลลิลิตร)	เลซิทิน % (w/w) ¹	เอนไซม์ C1 % (w/w) ²
1	1	0.7	4	20	0
2	1	0.7	4	20	10
3	1	0.7	4	0	0
4	1	0.7	4	0	10

¹ น้ำหนักเลซิทินต่อน้ำหนักน้ำมันปาล์ม

² น้ำหนักเอนไซม์ตรีงต่อน้ำหนักน้ำมันปาล์ม

ตารางที่ 3.5 ปริมาณสารต่าง ๆ และปริมาณเอนไซม์ตรีงที่ใช้ในการทดลอง

ชุดที่	น้ำมันปาล์ม (กรัม)	กรดสเดียริก (กรัม)	เฮกเซนที่อ้อมตัวด้วยน้ำ (มิลลิลิตร)	เอนไซม์ C2 %(w/w) ¹	เอนไซม์ C3 %(w/w) ¹
1	1	0.7	4	0	0
2	1	0.7	4	10	0
3	1	0.7	4	30	0
4	1	0.7	4	40	0
5	1	0.7	4	50	0
6	1	0.7	4	80	0
7	1	0.7	4	0	10
8	1	0.7	4	0	30
9	1	0.7	4	0	40
10	1	0.7	4	0	50
11	1	0.7	4	0	80

¹ น้ำหนักเอนไซม์ตรีงต่อน้ำหนักน้ำมันปาล์ม

3.4. การแยกส่วนผลิตภัณฑ์จากปฏิกิริยามาทำการตกตะกอน (Chang และคณะ, 1992 ; Chang และคณะ, 1990)

นำผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทดลอง 3.3.2.2.3(3) ที่ให้เปอร์เซ็นต์ไตรกลีเซอไรด์ POST สูงสุดมาทำการทดลอง โดยทำการตกตะกอนด้วยสารละลายตามวิธี A B C และ D ตามกรรมวิธีต่อไปนี้

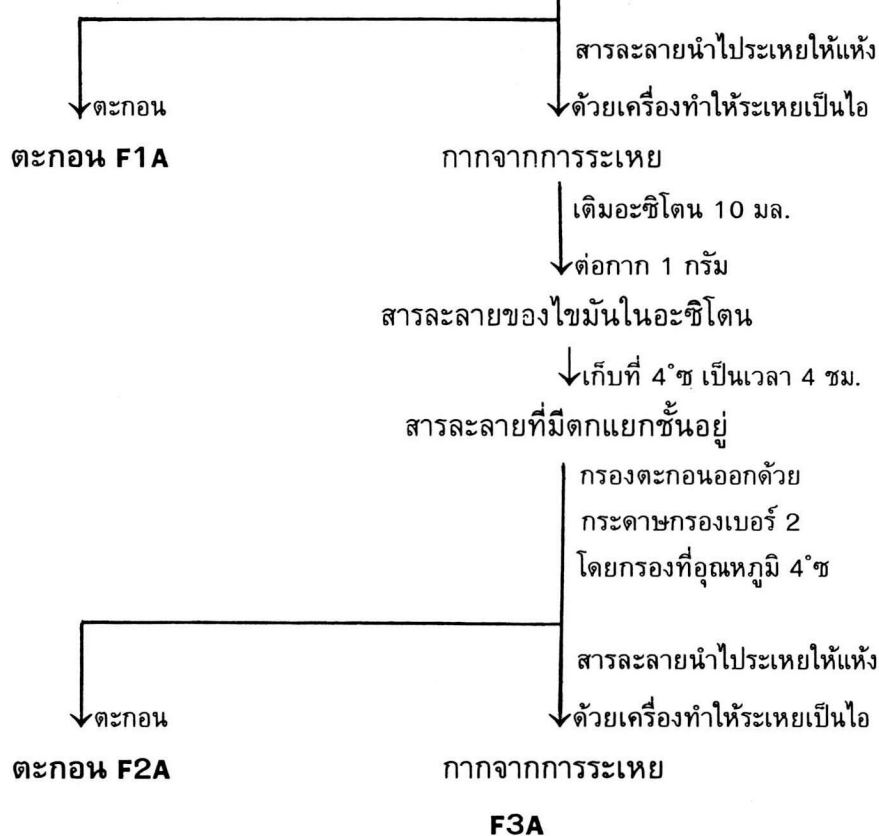
วิธีตกตะกอน A

สารละลายของไขมันในเฮกเซนที่ความเข้มข้น 1 กรัมไขมัน/10 มล.เฮกเซน

↓ เก็บที่ 4°C เป็นเวลา 4 ชม.

สารละลายที่มีตะกอนแยกชั้นอยู่

กรองตะกอนออกด้วยกระดาษกรองเบอร์ 2
โดยกรองที่อุณหภูมิ 4°C

วิธีตกตะกอน B

สารละลายของไขมันในเฮกเซนที่ความเข้มข้น 1 กรัมไขมัน/5 มล.เฮกเซน

↓ เก็บที่ 4°C เป็นเวลา 24 ชม.

สารละลายที่มีตะกอนแยกชั้นอยู่

↓ กรองตะกอนออกด้วยกระดาษกรองเบอร์ 2
โดยกรองที่อุณหภูมิ 4°C

↓ ตะกอน

↓ สารละลายนำไประเหยให้แห้ง
ด้วยเครื่องทำให้ระเหยเป็นไอ

ตะกอน F1B

กากจากการระเหย

↓ เติมนอะซิโตน 5 มล.

↓ ต้อกาก 1 กรัม

สารละลายของไขมันในอะซิโตน

↓ เก็บที่ 4°C เป็นเวลา 24 ชม.

สารละลายที่มีตกแยกชั้นอยู่

↓ กรองตะกอนออกด้วย
กระดาษกรองเบอร์ 2
โดยกรองที่อุณหภูมิ 4°C

↓ ตะกอน

↓ สารละลายนำไประเหยให้แห้ง
ด้วยเครื่องทำให้ระเหยเป็นไอ

ตะกอน F2B

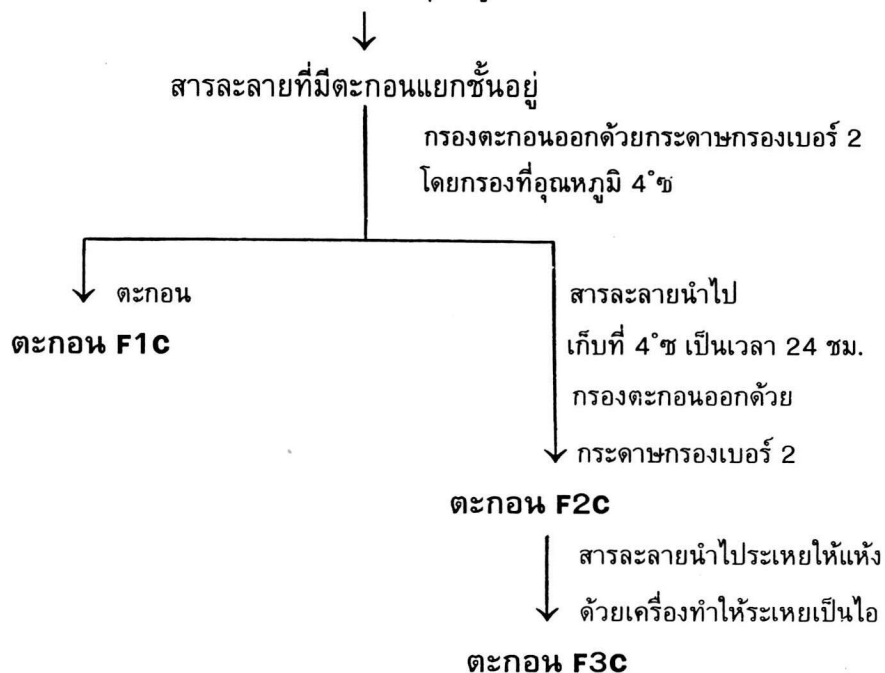
กากจากการระเหย

F3B

วิธีตกตะกอน C

สารละลายของไขมันในอะซิโตนที่ความเข้มข้น 1 กรัมไขมัน/5 มล.อะซิโตน

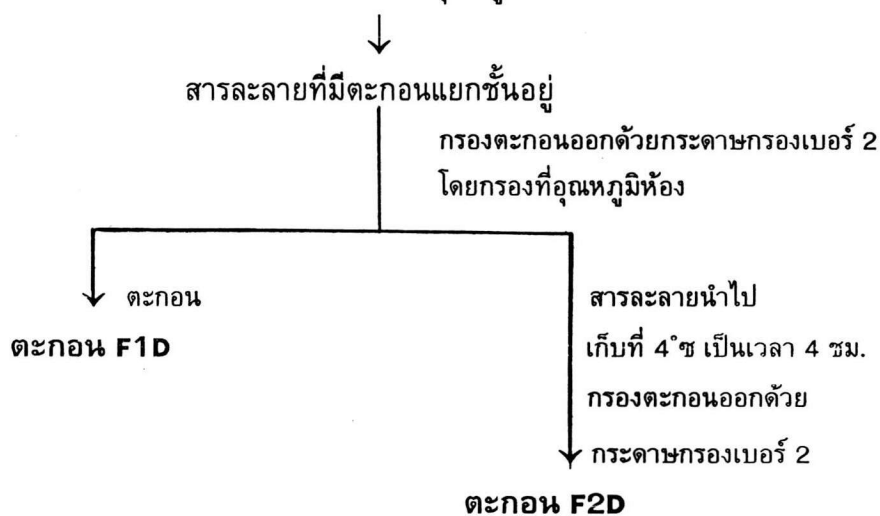
เก็บที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 24 ชม.

วิธีตกตะกอน D

สารละลายของไขมันในอะซิโตนที่ความเข้มข้น 1 กรัมไขมัน/อะซิโตน 10 มล.

เก็บที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 24 ชม.

นำตะกอน F1A F2A F3A F1B F2B F3B F1C F2C F3C F1D และ F2D มาเตรียมเป็นสารละลายให้มีความเข้มข้น 100 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูราน นำสารละลายที่ได้มากรองด้วยกระดาษกรอง PTFE ขนาด 0.45 ไมครอน แล้วนำไปวิเคราะห์หาสัดส่วนไตรกลีเซอไรด์ชนิดต่างๆด้วยวิธี HPLC โดยใช้สภาวะในการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.2 คำนวณหาปริมาณเปอร์เซ็นต์ไตรกลีเซอไรด์แต่ละชนิดจากพื้นที่ใต้พีคของไตรกลีเซอไรด์นั้นๆ โดยเทียบกับกราฟมาตรฐาน

3.5. ทำปฏิกิริยาทรานเอสเทอร์ฟิเคชัน โดยแปรผันปริมาณกรดสเตียริก

แบ่งการทดลองออกเป็น 11 ชุด โดยใช้ขวดรูปชมพู่ขนาด 50 มิลลิลิตรใส่สารต่าง ๆ ดังตารางที่ 3.6 ให้ความร้อนกับสารผสมในขวดรูปชมพู่จนกระทั่งกรดสเตียริกละลายเป็นเนื้อเดียวกันกับน้ำมันปาล์มและเฮกเซน นำไปทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 30°C เขย่าที่ความเร็ว 150 รอบต่อนาที เป็นเวลา 20 ชั่วโมง จากนั้นกรองเอโนไซม์ตริงออกไปด้วยกระดาษกรองเบอร์ 2 นำสารผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปวิเคราะห์หาสัดส่วนไตรกลีเซอไรด์ชนิดต่างๆ โดยวิธี HPLC โดยแบ่งสารผลิตภัณฑ์มาทำให้มีความเข้มข้น 100 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูราน นำสารละลายที่ได้มากรองผ่านกระดาษกรอง PTFE ขนาด 0.45 ไมครอน แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธี HPLC โดยใช้สภาวะในการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.2 คำนวณหาสัดส่วนไตรกลีเซอไรด์แต่ละชนิดจากพื้นที่ใต้พีคของไตรกลีเซอไรด์นั้นๆ โดยเทียบกับกราฟมาตรฐาน

ตารางที่ 3.6 ปริมาณสารต่าง ๆ และเอนไซม์ตรีง เมื่อแปรผันปริมาณกรดเตียริก

ชุดที่	น้ำมันปาล์ม (กรัม)	กรดเตียริก (กรัม)	เฮกเซนที่อิ่มตัวด้วยน้ำ (มิลลิลิตร)	เอนไซม์ตรีงC3 %(w/w) ¹
1	1	0	4	30
2	1	0.3	4	30
3	1	0.5	4	30
4	1	0.7	4	30
5	1	0.9	4	30
6	1	1.0	4	30
7	1	1.2	4	30
8	1	1.5	4	30
9	1	1.7	4	30
10	1	1.9	4	30
11	1	2.0	4	30

¹ น้ำหนักเอนไซม์ตรีงต่อน้ำหนักน้ำมันปาล์ม

3.6. ทำปฏิกิริยาทรานเอสเทอร์ฟิเคชันโดยแปรผันอุณหภูมิในการทำปฏิกิริยา

แบ่งการทดลองออกเป็น 12 ชุด โดยใช้ขวดรูปชมพู่ขนาด 50 มิลลิลิตร ใส่สารต่าง ๆ ดังตารางที่ 3.7 ให้ความร้อนกับสารผสมในขวดรูปชมพู่จนกระทั่งกรดเตียริกละลายเป็นเนื้อเดียวกันกับน้ำมันปาล์มและเฮกเซน นำไปเขย่าที่ความเร็ว 150 รอบต่อนาที เป็นเวลา 20 ชม. จากนั้นกรองเอนไซม์ตรีงออกไปด้วยกระดาษกรองเบอร์ 2 นำสารผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปวิเคราะห์หาสัดส่วนไตรกลีเซอไรด์ชนิดต่างๆ โดยวิธี HPLC โดยแบ่งสารผลิตภัณฑ์มาเตรียมให้มีความเข้มข้น 100 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูราน นำสารละลายที่ได้มากรองผ่านกระดาษกรอง PTFE ขนาด 0.45 ไมครอน แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธี HPLC โดยใช้สภาวะในการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.2 คำนวณหาสัดส่วนไตรกลีเซอไรด์แต่ละชนิดจากพื้นที่ใต้พีคของไตรกลีเซอไรด์นั้นๆ โดยเทียบกับกราฟมาตรฐาน

ตารางที่ 3.7 ปริมาณสารต่าง ๆ และเอนไซม์ตรึง เมื่อแปรผันอุณหภูมิในการทำปฏิกิริยา

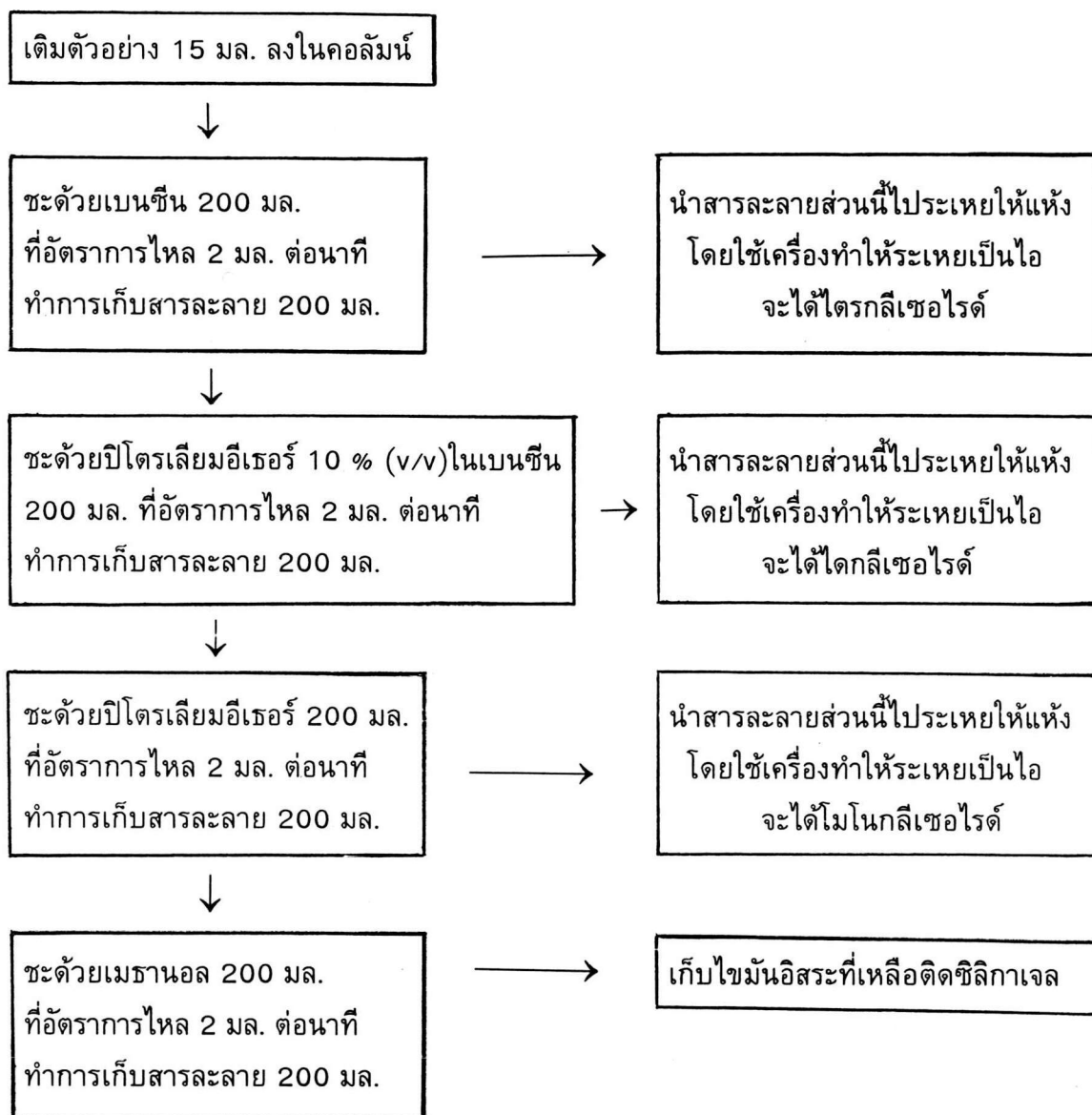
ชุดที่	น้ำมันปาล์ม (กรัม)	กรดสเตียริก (กรัม)	เฮกเซนที่อ้อม ตัวด้วยน้ำ (มิลลิลิตร)	เอนไซม์ตรึง C3 %(w/w) ¹	อุณหภูมิในการ ทำปฏิกิริยา (°ซ)
1	1	1.5	4	0	30
2	1	1.5	4	30	30
3	1	1.5	4	0	50
4	1	1.5	4	30	50
5	1	1.5	4	0	60
6	1	1.5	4	30	60
7	1	1.5	4	0	70
8	1	1.5	4	30	70
9	1	1.5	4	0	75
10	1	1.5	4	30	75
11	1	1.5	4	0	80
12	1	1.5	4	30	80

¹ น้ำหนักเอนไซม์ตรึงต่อน้ำหนักน้ำมันปาล์ม

นำผลิตภัณฑ์ที่ได้จากปฏิกิริยาที่อุณหภูมิต่าง ๆ ไปผ่านคอลัมน์ซิลิกาเจล (Quinlin., 1958) เพื่อกำจัดกรดไขมันอิสระออก โดยทำการทดลองดังต่อไปนี้

วิธีเตรียมคอลัมน์ซิลิกาเจล : ชั่งซิลิกาเจล 60 30 กรัม เติมปิโตรเลียมอีเทอร์ปริมาตร 150 มิลลิลิตร แล้วคน เพื่อไล่ฟองอากาศออก นำของผสมนี้ไปบรรจุลงคอลัมน์ (ยาว 75 ซม. เส้นผ่านศูนย์กลาง 2 ซม. โดยจะได้ความสูงของซิลิกาหลังบรรจุประมาณ 30 ซม.)

วิธีเตรียมตัวอย่าง : ชั่งไขมัน 1 กรัม ละลายในคลอโรฟอร์ม 15 มิลลิลิตร

นำซิลิกาเจลที่มีไขมันติดอยู่มาล้างด้วยต่าง (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก จ)

นำไขมันส่วนไตรกลีเซอไรด์ไปวิเคราะห์หาจุดหลอมเหลวด้วยเครื่อง DSC (Differential Scanning Calorimetry) และวิเคราะห์หาสัดส่วนไตรกลีเซอไรด์ชนิดต่างๆ โดยวิธี HPLC เพื่อดูว่าผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิใดให้จุดหลอมเหลวใกล้เคียงเนยโกโก้ที่สุด แล้วนำอุณหภูมินั้นไปทำการทดลองต่อไปในหัวข้อ 3.7

3.7. ทำปฏิกิริยาทรานเอสเทอร์ฟิเคชันโดยการแปรผันระยะเวลาในการทำปฏิกิริยา

แบ่งการทดลองออกเป็น 16 ชุด โดยใช้ขวดรูปชมพู่ ขนาด 50 มิลลิลิตร ใส่สารต่าง ๆ ดังตารางที่ 3.8 ให้ความร้อนจนกรดสเตียริกละลายเป็นเนื้อเดียวกันกับน้ำมันปาล์มและเฮกเซน นำไปทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 70°C (อุณหภูมินี้ได้จากการทดลองที่ 3.6) เขย่าที่ความเร็ว 150 รอบต่อนาที จากนั้นกรองเอาน้ำมันตริงออกไปด้วยกระดาษกรองเบอร์ 2 นำสารผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปวิเคราะห์หาสัดส่วนไตรกลีเซอไรด์ชนิดต่าง ๆ โดยวิธี HPLC โดยแบ่งสารผลิตภัณฑ์มาเตรียมเป็นสารละลายที่ความเข้มข้น 100 มก./มล. ในเตตราไฮโดรฟูราน นำสารละลายที่ได้มากรองผ่านกระดาษกรอง PTFE ขนาด 0.45 ไมครอน แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธี HPLC โดยใช้สภาวะในการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.2 คำนวณหาสัดส่วนไตรกลีเซอไรด์แต่ละชนิดจากพื้นที่ใต้พีคของไตรกลีเซอไรด์นั้นๆ ผลิตภัณฑ์ที่ให้สัดส่วนไตรกลีเซอไรด์ POST ใกล้เคียงกับเนยโกโก้ จะนำไปผ่านคอลัมน์ซิลิกาเจลก่อนนำไปหาจุดหลอมเหลวด้วยเครื่อง DSC

ตารางที่ 3.8 ปริมาณสารต่าง ๆ เอนไซม์ตรึงและอุณหภูมิ เมื่อแปรผันระยะเวลาในการทำ
ปฏิกิริยา

ชุดที่	น้ำมันปาล์ม (กรัม)	กรดสเตรียริก (กรัม)	เฮกเซนที่อิ่มตัว ด้วยน้ำ (มิลลิลิตร)	เอนไซม์ตรึงC3 %(w/w) ¹	ระยะเวลาใน การทำปฏิกิริยา (ชม.)
1	1	1.5	4	0	5
2	1	1.5	4	30	5
3	1	1.5	4	0	10
4	1	1.5	4	30	10
5	1	1.5	4	0	15
6	1	1.5	4	30	15
7	1	1.5	4	0	23
8	1	1.5	4	30	23
9	1	1.5	4	0	25
10	1	1.5	4	30	25
11	1	1.5	4	0	30
12	1	1.5	4	30	30
13	1	1.5	4	0	35
14	1	1.5	4	30	35
15	1	1.5	4	0	40
16	1	1.5	4	30	40

¹ น้ำหนักเอนไซม์ตรึงต่อน้ำหนักน้ำมันปาล์ม

3.8 การหาค่าคงที่ต่างๆ ของไขมัน

3.8.1 การหาค่าความเป็นกรด (Acid Value)

ชั่งไขมัน 2 กรัม ใส่ลงในขวดรูปชมพู่ขนาด 250 มิลลิลิตร เติมเอทานอลที่ร้อน 200 มิลลิลิตร นำสารละลายที่ได้ไปอุ่นบนอ่างน้ำร้อน นำสารละลายที่ได้ขณะร้อนมาไตเตรทกับสารละลายโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์เข้มข้น 0.5 โมลาร์ โดยใช้ฟีนอล์ฟทาลีนเป็นอินดิเคเตอร์

$$\text{ค่าความเป็นกรด} = \frac{\text{จำนวนมิลลิกรัมของโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์ที่ใช้}}{\text{จำนวนกรัมของกรดไขมัน}}$$

3.8.2 การหาค่าเปอร์ออกไซด์ (Peroxide Value)

ชั่งไขมัน 3 กรัม ใส่ลงในขวดรูปชมพู่ขนาด 250 มิลลิลิตร (ทำ 2 ขวดผลต่างของไขมันที่ชั่งได้ไม่ควรเกิน 0.1 มิลลิกรัม) เติมสารละลายกรดอะซิติก:คลอโรฟอร์ม (3:2) 30 มิลลิลิตร คนสารละลายให้เข้ากันเติมสารละลายโปแตสเซียมไอโอไดด์ 0.5 มิลลิลิตร เขย่าสารละลายให้เข้ากันประมาณ 1 นาที เติมน้ำกลั่น 30 มิลลิลิตร นำสารละลายที่ได้มาไตเตรทกับสารละลายโซเดียมไธโอซัลเฟตเข้มข้น 0.01 โมลาร์ โดยใช้น้ำแข็งเป็นอินดิเคเตอร์ ไตเตรทจนกระทั่งสีน้ำเงินของสารละลายจางหายไปเป็นไม่มีสี ทำชุดควบคุมโดยไม่ต้องใช้น้ำมัน สารละลายควบคุมนี้ควรใช้สารละลายโซเดียมไธโอซัลเฟตไม่ควรเกิน 0.1 มิลลิลิตร

$$\text{ค่าเปอร์ออกไซด์} = \frac{(V_S - V_B) \times M \times 1000}{W}$$

โดยกำหนดให้ V_S คือ ปริมาตรของสารละลายโซเดียมไธโอซัลเฟตที่ใช้ไตเตรทกับไขมัน (มิลลิลิตร)

V_B คือ ปริมาตรของสารละลายโซเดียมไธโอซัลเฟตที่ใช้ไตเตรทกับชุดควบคุม (มิลลิลิตร)

M คือ ความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไธโอซัลเฟต (โมลาร์)

W คือ น้ำหนักของไขมัน (กรัม)

3.8.3 การหาค่าสaponification Value

ชั่งน้ำมัน 2 กรัม ลงในขวดก้นกลมขนาด 250 มิลลิลิตร เติมเศษกระเบื้องเล็กน้อย เติมสารละลายโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์เข้มข้น 0.5 โมลาร์ 25 มิลลิลิตร (ทำชุดควบคุมโดยไม่ต้องใส่ไขมัน) นำขวดก้นกลมไปรีฟลักซ์นาน 30 นาที นำสารละลายที่ได้ขณะร้อนไปไทเตรทแบบย้อนกลับ ด้วยสารละลายกรดไฮโดรคลอริกเข้มข้น 1 โมลาร์ โดยใช้ฟีนอล์ฟทาลีนเป็นอินดิเคเตอร์ (ไทเตรทโดยเร็ว) ความแตกต่างระหว่างชุดควบคุมและขวดสารตัวอย่าง คือ ผลรวมของสารละลายโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์ที่ถูกดูดซับโดยไขมัน

$$\text{ค่าสaponification Value} = \frac{\text{จำนวนมิลลิกรัมของโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์ที่ถูกดูดซับโดยไขมัน}}{\text{น้ำหนักของสารตัวอย่าง}}$$

3.8.4 การหาค่าที่ไม่สaponifiable Matter

ชั่งไขมันประมาณ 2 กรัม ใส่ลงในขวดก้นกลมขนาด 250 มิลลิลิตร เติมเศษกระเบื้องเล็กน้อย เติมสารละลายโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์ในเอธานอลเข้มข้น 0.5 โมลาร์ 25 มิลลิลิตร นำขวดก้นกลมไปรีฟลักซ์นาน 30 นาที เติมน้ำกลั่น 50 มิลลิลิตรลงในขวดทำการสกัดสารละลายที่ได้ด้วยไดเอทิลอีเทอร์ 3 ครั้ง โดยใช้ปริมาตร 100 50 25 มิลลิลิตร ตามลำดับ แล้วจึงนำชั้นไดเอทิลอีเทอร์ที่ได้มารวมกัน นำชั้นไดเอทิลอีเทอร์มาล้างด้วยน้ำกลั่น 25 มิลลิลิตร สารละลายโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์เข้มข้น 0.5 โมลาร์ จำนวน 2.5 มิลลิลิตร ตามลำดับ ล้างด้วยน้ำกลั่นอีกครั้งจนกระทั่งชั้นไดเอทิลอีเทอร์เป็นกลาง (ตรวจสอบด้วยฟีนอล์ฟทาลีน) นำสารละลายที่ได้มาระเหยตัวทำละลายด้วยก๊าซไนโตรเจน ซึ่งหากที่เหลือเพื่อนำมาคำนวณค่าที่ไม่สaponifiable

$$\text{ค่าที่ไม่สaponifiable Matter} = \frac{\text{น้ำหนักของสารที่เหลือ} \times 100}{\text{น้ำหนักของไขมันที่ใช้}}$$

3.8.5 การหาค่าไอโอดีน (Iodine Value)

ชั่งไขมันประมาณ 2 กรัม ใส่ลงในขวดรูปชมพู่ขนาด 250 มิลลิลิตร เติมคาร์บอนเตตระคลอไรด์ 15 มิลลิลิตร เติมสารละลายวิจส์ริเอเจนท์ 25 มิลลิลิตร พร้อมทั้งเขย่าเบาๆ นำสารละลายไปเก็บไว้ในที่มืดนาน 1 ชั่วโมง เติม 10 % ของสารละลายโปแตสเซียมไอโอไดด์ 20 มิลลิลิตร และเติมน้ำกลั่น 150 มิลลิลิตร เขย่าสารละลายให้เข้ากัน นำมาไทเตรทกับสารละลายโซเดียมไธโอซัลเฟต 0.1 โมลาร์ โดยใช้น้ำแป้งเป็นอินดิเคเตอร์ ทำชุดควบคุมเปรียบเทียบ

$$\text{ค่าไอโอดีน} = \frac{12.69 \times M \times (V_1 - V_2)}{m}$$

โดยกำหนดให้ M คือ ความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮโอซัลเฟต (โมลาร์)

m คือ น้ำหนักของไขมัน (กรัม)

V_1 คือ ปริมาตรที่ใช้ของสารละลายโซเดียมไฮโอซัลเฟตในชุดควบคุม

V_2 คือ ปริมาตรที่ใช้ของสารละลายโซเดียมไฮโอซัลเฟตในชุดทดสอบ

3.9. การนำเอนไซม์ที่รีงที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่

3.9.1 เอนไซม์ที่รีงแล้วจากการทดลองการแปรผันอุณหภูมิในการทำปฏิกิริยา (ในหัวข้อที่ 3.6)

3.9.1.1 การทำปฏิกิริยาทรานเอสเทอร์ิฟิเคชันโดยใช้เอนไซม์ที่รีงที่ใช้ไปในการทดลองที่ 3.6 กลับมาใช้ใหม่ครั้งที่ 1

วิธีการทดลองทำเช่นเดียวกับในหัวข้อ 3.6 แต่เปลี่ยนเอนไซม์เป็นเอนไซม์ที่รีงที่ใช้แล้วจากข้อ 3.6

3.9.1.2 การทำปฏิกิริยาทรานเอสเทอร์ิฟิเคชัน โดยใช้เอนไซม์ที่รีงที่ได้จากหัวข้อ 3.9.1.1 กลับมาใช้ใหม่อีก 1 ครั้ง

วิธีทดลองทำเช่นเดียวกับข้อ 3.9.1 และใช้เอนไซม์ที่รีงที่ใช้แล้วจากข้อ 3.9.1.1

3.9.2 เอนไซม์ที่รีงแล้วจากการทดลองการแปรผันระยะเวลาในการทำปฏิกิริยา (ในหัวข้อที่ 3.7)

3.9.3.1 การทำปฏิกิริยาทรานเอสเทอร์ิฟิเคชันโดยใช้เอนไซม์ที่รีงที่ใช้ไปในการทดลองที่ 3.7 กลับมาใช้ใหม่ครั้งที่ 1

วิธีทดลองทำเช่นเดียวกับในหัวข้อ 3.7 แต่เอนไซม์เป็นเอนไซม์ที่รีงที่ใช้แล้วจากข้อ 3.7

3.9.3.2 การทำปฏิกิริยาทรานเอสเทอร์ิฟิเคชัน โดยใช้เอนไซม์ที่รีงที่ได้จากหัวข้อ 3.9.3.1 กลับมาใช้ใหม่อีก 1 ครั้ง

วิธีทดลองทำเช่นเดียวกับข้อ 3.9.3.1 และใช้เอนไซม์ที่รีงที่ใช้แล้วจากข้อ 3.9.3.1